

Výskyt a hnízdění poláka malého na rybnících Třeboňska, Kardašovořečicka a Soběslavska v letech 2004–2019

Occurrence and breeding of Ferruginous Duck on fishponds near Třeboň, Kardašova Řečice and Soběslav towns in 2004–2019

Petr Musil⁽¹⁾ • Zuzana Musilová⁽¹⁾

Abstract: In total, 56 individuals (among those 34 males and 14 females) of Ferruginous Duck were recorded on 175 fishponds near Třeboň, Kardašova Řečice and Soběslav towns in 2004–2019. The frequency of records was higher in later years (2015–2019) than in the beginning of the study period. A female rearing 8 ducklings was recorded on fishponds near Břilice village close to Třeboň town in 2019. The singly breeding females can be poorly detected during the breeding season (especially during incubation). Breeding of this rare duck species can perhaps be expected in the future as well.

Key words: *Aythya nyroca*, breeding, Ferruginous Duck, South Bohemia, Třeboň Biosphere Reserve, water transparency.

Abstrakt: V letech 2004–2019 bylo na 175 rybnících Třeboňska, Soběslavska a Kardašovořečicka zaznamenáno při 44 pozorováních celkem 56 jedinců poláka malého, z čehož bylo určeno 34 samců a 14 samic. Frekvence výskytu i počet jedinců byli v pozdějších letech (2015–2019) vyšší než na počátku sledování. V roce 2019 bylo pozorováním samice vodící 8 mláďat prokázáno hnízdění na rybnících v okolí Břilic u Třeboně. Není vyloučeno, že jednotlivé samice unikají pozornosti, a že se budeme moci se zahnízděním tohoto druhu setkat i v budoucnosti.

Klíčová slova: *Aythya nyroca*, biosférická rezervace Třeboňsko, hnízdění, jižní Čechy, polák malý, průhlednost vody.

Úvod

Polák malý (*Aythya nyroca*) patří k nejvzácnějším druhům kachen vyskytujících se i hnízdících na území České republiky. Také zimující populace v Evropě a Mediteránní oblasti je relativně malá a je odhadována na 52 400 až 52 600 jedinců (Wetlands International 2020). Celoevropská hnízdní populace je pak odhadována na 17 400 až 30 100 párů. Její dlouhodobý trend je obtížně klasifikovatelný (BirdLife International 2020), protože údaje o vývoji početnosti z jednotlivých států se výrazně liší a z některých států s vysokým počtem hnízdících párů relevantní údaje dokonce chybí (např. Rumunsko, Chorvatsko).

Na území České republiky ještě v letech 1973–1977 pravidelně hnízdilo 10–30 párů (Šťastný et al. 1987). Při dalších mapováních v letech 1985–1989 (Šťastný et al. 1997) a 2001–2003 (Šťastný et al. 2006) bylo zaznamenáno nepravidelné hnízdění v počtu 0–3 párů. Nejnovější atlasové mapování v letech 2014–2017 (Šťastný et al. in litt.) zpřesnilo odhad velikosti populace na 1–2 páry, což tedy znamená pravidelné, ale velmi vzácné hnízdění. Oblastí s pravidelně prokázaným hnízděním nebo pravidelnými hnízdními výskyty jsou rybníky na Pardubicku (blíže viz Krejčík 2016, ČSO 2020).

Každoročně jsou také v některých jiných oblastech pozorováni jednotliví ptáci, popřípadě páry ve vhodném hnízdním prostředí, čímž lze tento druh v daných oblastech klasifikovat jako druh

¹⁾ Katedra ekologie, Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita v Praze, Kamýcká 129, CZ – 166 00 Praha-Suchdol, e-mail: p.musil@post.cz, musilovaz@fzp.czu.cz